

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU

Biuletyn Parlamentarnego Zespołu
ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

6. posiedzenie zespołu

MAJ 2009

Spis treści

I. Informacja o przebiegu 5. posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 04.03.2009 r.	3
(Joanna Woźniczko)	
II. Informacja o przebiegu posiedzenia Podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 04.03.2009 r.	9
(Marzena Krysiak)	
III. Prace legislacyjne nad ustawą o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1727).....	19
(Marzena Krysiak)	
IV. Informacja o przebiegu posiedzenia Podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 7.05.2009 r.....	23
(Joanna Woźniczko)	
V. Informacja o przebiegu posiedzenia Podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 19.05.2009 r.....	29
(Joanna Woźniczko)	
VI. Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 27.05.2009 r.....	35

Opracowanie:

Marzena Krysiak, Gabinet Marszałka Senatu

tel. 022 694-95-33, 0 22 694-94-43

e-mail: ngo@nw.senat.gov.pl

**INFORMACJA O PRZEBIEGU 5. POSIEDZENIA
PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 04.03.2009 R.**

4 marca 2009 r. odbyło się 5 posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Członkowie zespołu i goście zapoznali się z przebiegiem prac nad rządową nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz pracami nad projektem nowelizacji ustawy o spółdzielniach socjalnych. Zespół zapoznał się ponadto z propozycjami dotyczącymi wprowadzenia zmian w zakresie działalności stowarzyszeń w Polsce.

Posiedzenie prowadziła Krystyna Bochenek wicemarszałek Senatu. W spotkaniu udział wzięli: członkowie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Krzysztof Stanowski podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki, Krzysztof Więckiewicz dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, mecenas Jan Stefanowicz autor jednej z ekspertyz poświęconych problematyce stowarzyszeń, jak również zaproszeni goście reprezentujący sektor pozarządowy.

Krzysztof Więckiewicz z resortu pracy przedstawił najważniejsze zmiany zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przyjętej przez rząd 6 stycznia 2009 r. i przekazanej do łaski marszałkowskiej 17 lutego 2009 r. Zmiany zaprojektowane przez rząd mają charakter systemowy i porządkujący. Poinformował, że w trakcie prac legislacyjnych projekt został uzgodniony między stroną: rządową, samorządową i pozarządową. W wielu kwestiach dzięki temu osiągnięto porozumienie.

Projekt ustawy określa precyzyjnie zasady i formy współpracy między administracją publiczną, a organizacjami pozarządowymi. W przypadku nie uchwalenia, pomimo ustawowego obowiązku uchwalania, rocznych programów współpracy przez organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego zaproponowano następujące rozwiązanie. Wojewodę uprawniono do wezwania jednostki samorządu terytorialnego do uchwalenia rocznego programu współpracy w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania. Po bezskutecznym upływie terminu wojewoda jest zobligowany do sporządzenia rocznego programu współpracy oraz wydania zarządzenia zastępczego. Zarządzenie będzie podstawą współpracy z organizacjami pozarządowymi do dnia uchwalenia rocznego programu współpracy. Kosztami związanymi ze sporządzeniem programu obciążona zostanie jednostka samorządu terytorialnego.

Kolejną istotną zmianą (postulowaną zarówno przez środowiska pozarządowe jak i przez samorządy) jest możliwość uchwalania wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, w zależności od potrzeb społeczności lokalnych. Proponuje się ujednoczenie zasad i trybu ubiegania się o środki publiczne, w tym jednolite wzory ofert, umów czy sprawozdań. Dlatego też – jak uzasadnia ustawodawca - w projekcie ustawy proponuje się stosowanie trybu otwartego konkursu ofert również w przypadku zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wykonywania usług rynku pracy lub usług i instrumentów rynku pracy. Jednocześnie ustawodawca przewidział możliwość uelastycznienia zlecenia realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Stworzono możliwość zlecenia zadań publicznych w trybie uproszczonym.

Ponadto w projekcie ustawy została wprowadzona inicjatywa lokalna, jako nowa forma współpracy, która ma służyć pobudzeniu działań obywateli w celu wspólnego rozwiązywania ważnych spraw społeczności lokalnych. Istotna jest również zmiana w kryteriach nabywania statusu organizacji pożytku publicznego (opp), która ma służyć zwiększeniu przejrzystości struktury i funkcjonowania tych organizacji. Status organizacji pożytku publicznego uzyska organizacja prowadząca nieprzerwanie działalność (mieszczącą się w ramach działalności pożytku publicznego) przez okres co najmniej dwóch lat, co do tej pory nie było wymagane. Nowym rozwiązaniem jest wprowadzenie obowiązku podawania do publicznej wiadomości w sprawozdaniu merytorycznym informacji o sposobie wykorzystania 1 % podatku naliczonego od osób fizycznych w celu zapewnienia większej jawności oraz przejrzystości funkcjonowania organizacji pożytku publicznego. Nowelizacja wprowadza szereg innych, nowych rozwiązań, które będą w najbliższym czasie przedmiotem dyskusji posłów i senatorów na kolejnych etapach prac parlamentarnych.

Następnie głos zabrał poseł Tadeusz Tomaszewski przewodniczący Podkomisji Nadzwyczajnej do przygotowania inicjatywy ustawodawczej Komisji Polityki Społecznej dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych (druk sejmowy nr 1136). Poinformował, że projekt ten inspirowany jest rozwiązaniami włoskimi z zakresu rynku pracy. Zrodził się w poprzedniej kadencji, jednak nie został uchwalony z powodu skrócenia kadencji parlamentu. 5 listopada 2008 r. odbyło się pierwsze czytanie projektu ustawy, a 2 grudnia 2008 odbyło się wysłuchanie publiczne w Sejmie poświęcone temu projektowi (Biuletyn Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na 5 posiedzenie zespołu, str. 15). Od grudnia 2008 do tej pory odbyło się pięć posiedzeń podkomisji w sprawie ustawy. Jedną z istotniejszych kwestii o jakich mówił

poseł Tomaszewski proponowaną w ustawie jest zmiana proporcji członków spółdzielni zagrożonych wykluczeniem społecznym do innych osób będących członkami spółdzielni. Proponuje się odejście od proporcji obecnie stosowanej 80% członków spółdzielni zagrożonych wykluczeniem społecznym do 20% innych osób będących członkami spółdzielni. Projektodawcy proponują złagodzenie tego stosunku do stanu 50 na 50. Ponadto wprowadzono możliwość utworzenia spółdzielni (oraz bycia jej członkiem) przez dwie osoby prawne: organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego. Ustawa ma wprowadzać też przepisy, które zwalniają spółdzielnie socjalne z opłat sądowych (wpis i zmiany) oraz za ogłoszenie w monitorach. Korzystnym i ważnym rozwiązaniem wydaje się też, zdaniem przewodniczącego Tomaszewskiego, uelastycznienie możliwości zatrudniania członków spółdzielni socjalnych, co pozwoli zatrudniać ich na innych zasadach niż na spółdzielczą umowę o pracę, zakładającą pełen wymiar godzin. W projekcie zaplanowano też wiele innych nowatorskich rozwiązań prawnych dążących do jak najefektywniejszego wykorzystania kapitału społecznego, jakim dysponują spółdzielnie socjalne.

Kolejnym punktem spotkania była prezentacja ekspercka prowadzona przez mecenasa Jana Stefanowicza. Wskazywała na bariery ograniczające wolność stowarzyszania się w Polsce. Dyskusja koncentrowała się wokół proponowanych i potrzebnych zmian legislacyjnych. Na posiedzenie zespołu zostały przygotowane dwie ekspertyzy; jedna autorstwa mecenasa J. Stefanowicza, druga profesora H. Izdebskiego (obie ekspertyzy dostępne na stronie internetowej <http://www.senat.gov.pl/ngo/publikacje/index.htm>). Według oceny mecenas Stefanowicza nie ma różnic pomiędzy postrzeganiem uwarunkowań prawnych dla stowarzyszeń w Polsce pomiędzy nim, a profesorem Izdebskim, są to jednak ekspertyzy o różnym poziomie szczegółowości i odniesieniu do generalnych warunków prawnych lub konkretnych przykładów. Mecenas Stefanowicz wymienił wiele barier powodujących, w jego opinii, iż konstytucyjne prawo do zrzeszania się nie jest w Polsce szeroko i powszechnie realizowane. Choć zdania co, do zakresu i rzeczywistych ograniczeń dla tworzenia i funkcjonowania stowarzyszeń były podzielone między obecnymi na posiedzeniu osobami, narodziła się idea przygotowania nowelizacji ustawy o stowarzyszeniach, a członkowie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi podjęli zobowiązanie, iż taki projekt zostanie przygotowywany w Senacie pod kierunkiem senatora Łukasza Abgarowicza. W trakcie tej części posiedzenia wywiązała się dyskusja. W jej efekcie wskazano na potrzebę podjęcia debaty ze środowiskami pozarządowymi na temat kierunków zmian dotyczących ustawy o stowarzyszeniach, gdyż co

do niektórych propozycji nie ma zgody w środowisku pozarządowym. Parlamentarzyści – członkowie zespołu zadeklarowali podjęcie debaty merytorycznej z ekspertami i stroną społeczną tak, aby przygotowywany akt prawny był funkcjonalny i wypływał z rzeczywistych uwarunkowań społeczno-instytucjonalnych, a co za tym idzie odpowiadał autentycznym potrzebom społecznym.

**INFORMACJA O PRZEBIEGU POSIEDZENIA
PODKOMISJI STAŁEJ DS. WSPÓLPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 04.03.2009 R.**

Podkomisja ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi na spotkaniu 4 marca 2009 r. zapoznała się z informacją na temat zadań publicznych, które będą realizowane w 2009 r. przez ministerstwa we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dotyczy to zadań współfinansowanych ze środków z budżetu państwa i funduszy celowych.

Informację przedstawiły następujące ministerstwa: edukacji narodowej, gospodarki, infrastruktury, kultury i dziedzictwa narodowego, nauki i szkolnictwa wyższego, obrony narodowej, pracy i polityki społecznej, rolnictwa i rozwoju wsi, spraw wewnętrznych i administracji, sprawiedliwości skarbu państwa, sportu i turystyki, środowiska oraz zdrowia.

Zgodnie z informacją uzyskaną od przedstawicieli ministerstw infrastruktury oraz środowiska, w związku z ograniczonymi środkami finansowymi w 2009 roku, ministerstwa nie planują podjęcia współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ministerstwo Gospodarki w ramach ww. projektu przewidziało na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych w zakresie promocji eksportu (m.in. publikacje, konferencje, seminaria, szkolenia) dla fundacji 300 tys. zł oraz dla stowarzyszeń 150 tys. złotych. Dodatkowo na wsparcie udziału przedsiębiorców w pracach międzynarodowych grup lub organizacji branżowych przeznaczono na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych 300 tys. złotych dla stowarzyszeń.

Ministerstwo edukacji narodowej planuje ogłoszenie następujących konkursów:

- międzynarodowa współpraca szkół i wymiany młodzieży,
- polsko–koreańska wymiana młodzieży,
- wspieranie inicjatyw edukacyjnych realizowanych na rzecz: uchodźców, mniejszości narodowych/etnicznych mieszkających w Polsce,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli w różnych formach (kursy, seminaria, warsztaty, publikacje),
- zorganizowanie kolonii i obozów polonijnych dla dzieci Polaków zamieszkałych za granicą,
- promowanie dobrych praktyk współpracy pracodawców ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe.

Kwoty przeznaczone na realizację wyżej wymienionych zadań publicznych zostaną określone po zatwierdzeniu budżetu ministerstwa.

Ministerstwo Skarbu Państwa wszczęło postępowanie, w wyniku którego do końca marca 2009 r. organizacje pozarządowe powinny przedstawić propozycje projektów edukacyjnych dla uczniów i studentów. Dodatkowo planowana jest współpraca

z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań edukacyjnych skierowanych do seniorów, pracowników prywatyzowanych przedsiębiorstw, dziennikarzy, liderów społeczności lokalnych. Działania w ramach programu edukacyjnego będą realizowane od 30 marca 2009 r. do 30 marca 2010 r.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło konkurs na realizację zadania publicznego: „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”. Konkurs zaadresowano do organizacji pozarządowych, prowadzących działalność w środowisku akademickim. Termin składania ofert upływa 31 marca 2009 r. Na dofinansowanie zaplanowane zostało 330 tys. złotych.

Ministerstwo Infrastruktury poinformowało, że w bieżącym roku kontynuowane będą działania mające na celu wsparcie fundacji, stowarzyszeń lub organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wysokość tych środków określi minister po opracowaniu nowych zasad podziału środków na przedsięwzięcia wspólne, w tym realizowane z organizacjami pozarządowymi. Złożone wnioski dotyczą:

- organizacji VI edycji kampanii Europejska Noc bez Wypadków (17 października 2009) przez Fundację KRZYŚ wspólnie z Responsible Young Drivers,
- organizacji kampanii społecznej „Prowadzisz– nie korzystaj z telefonu” przez Fundację Marketingu Społecznego.

Minister Obrony Narodowej zdecydował o powierzeniu w 2009 roku organizacjom pozarządowym przedsięwzięć w sferze upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa tj.:

- działalności społeczno-wychowawczej, edukacyjnej oraz kulturalnej skierowanej do żołnierzy i pracowników wojska, ich rodzin, żołnierzy rezerwy oraz środowisk szkolnych i akademickich (na realizację przewidziano ok. 800 tys. zł),
- przeprowadzenia samolotowego szkolenia selekcyjnego dla kandydatów do Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych (na realizację przewidziano kwotę ok. 600 tys. zł),
- szkolenia oraz organizowania działalności żołnierzy rezerwy, w tym udział w pracach Międzysojusznicej Konfederacji Oficerów Rezerwy i Europejskiego Stowarzyszenia Podoficerów Rezerwy (na realizację przewidziano ok. 200 tys. zł),

- promocji i wsparcia m.in.: procesu profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP, promocji obronności oraz budowy wizerunku wojska polskiego także poza granicami kraju, upowszechniania tradycji i historii oręża polskiego, zapewnienie zorganizowanej opieki dla żołnierzy zawodowych uprawnionych do otrzymywania emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, dla inwalidów wojennych i wojskowych oraz kombatantów (na realizację przewidziano ok. 700 tys. zł),

W budżecie na rok 2009 w częściach, których dysponentem jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe przeznaczono dotacje w wysokości 101 043 tys. zł z tego:

- 35 054 tys. zł dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w gotowości bojowej tych jednostek,
- 30 314 tys. zł na finansowanie zadań związanych z ochroną przeciwpożarową zleczanych do realizacji Związkowi Ochotniczych Straży Pożarnych RP,
- 13 199 tys. zł dla GOPR, TOPR, WOPR, Mazurskiej Służby Ratowniczej oraz Mazurskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia ratunkowego na finansowanie zadań związanych z ratownictwem górskim i wodnym,
- 1 600 tys. zł na finansowanie działalności Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK,
- 150 tys. zł na realizację "Krajowego Programu Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi",
- 200 tys. zł dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
- 60 tys. zł na finansowanie zadań służących realizacji zasady równego traktowania bez względu na pochodzenie etniczne,
- 11 756 tys. zł na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zrealizuje w 2009 roku następujące projekty:

- konkurs dotacji na przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących funduszy europejskich,
- konkurs grantowy dla lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych,

- udział ministerstwa w roli partnera w Ogólnopolskim Forum Inicjatyw Pozarządowych, Forum Ekonomicznym w Krynicy, Forum Regionów w Muszynie, Kongresie Gmin Wiejskich oraz Paradzie Schumana,
- przeprowadzenie zlotu szkolnych klubów europejskich oraz współpraca z wybranymi fundacjami i stowarzyszeniami w zakresie akcji społecznych promujących europejskie fundusze wśród dzieci i młodzieży,
- przeprowadzenie konkursu dotacji dla środowisk naukowych i organizacji pozarządowych w zakresie efektywnego wykorzystania środków na lata 2007-2013,
- realizacja we współpracy z organizacjami pozarządowymi działań związanych z promocją i informacją EFS.

Ministerstwo Sprawiedliwości w 2009 roku podejmie następujące działania w ramach projektu:

- stworzenie „Sieci Pomocy Ofiarom Przestępstw” (utworzenie 16 ośrodków pomocy dla pokrzywdzonych przestępstwem, po jednym w każdym województwie) – na ten cel przeznaczono ok. 29 473 tys. zł,
- organizacja interdyscyplinarnych szkoleń dla 100 osób, w tym sędziów, prokuratorów oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz pokrzywdzonych – na ten cel przeznaczono ok. 203 822 tys. zł,
- organizacja szkoleń dla wolontariuszy pracujących w ośrodkach dla osób pokrzywdzonych pełniących funkcję opiekuna pokrzywdzonego – na ten cel przeznaczono ok. 44 356 tys. zł,
- organizacja wizyt studyjnych do państw partnerskich projektu tj. Czech, Słowacji, Austrii i Łotwy celem poznania systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem w państwach partnerskich projektu oraz wykorzystanie ich doświadczeń w kształtowaniu systemu pomocy w Polsce – na ten cel przeznaczono ok. 48 366 tys. zł.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zadeklarowało, że w 2009 roku będzie dofinansowany z budżetu państwa w formie dotacji celowej udział organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych w wysokości 3 510 tys. zł. Ponadto zaplanowano realizację 8 zadań edukacyjnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi z wykorzystaniem środków budżetu państwa w wysokości 690 tys. zł. Organizacje pozarządowe o statusie pożytku publicznego mogą być beneficjentami działania: „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013 realizowanego w ramach osi III – Jakość życia na obszarach

wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego i Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działanie wdrażane jest dwutorowo: bezpośrednio przez samorzady wojewódzkie w ramach osi III (589,6 mln euro) lub za pośrednictwem Lokalnych Grup działania w ramach osi IV Leader (234,0 mln euro).

Ministerstwo Zdrowia podejmie w ramach zaplanowanych środków finansowych w wysokości 2 436 tys. zł następujące zadania:

- udzielanie pierwszej pomocy – program edukacyjny dla młodzieży i dorosłych (100 tys. zł),
- program edukacyjny w zakresie zwiększania liczby pobrań i przeszczepów komórek, tkanek i narządów ze szczególnym uwzględnieniem województw: lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego (200 tys. zł),
- program szkoleń nauczycieli, pedagogów, wychowawców i innych osób zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych i resocjalizacyjnych w zakresie programów zdrowotnych dzieci i młodzieży, wynikających z używania tytoniu, środków odurzających i substancji psychotropowych, uzależnienia od internetu, stresu, agresji, prostytucji, przemocy itd. (550 tys. zł),
- program pomocy dla osób chorych na choroby nowotworowe (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) połączony z programem wsparcia członków ich rodzin (336 tys. zł),
- program wsparcia i szkolenia oraz doszkalania nieprofesjonalistów zajmujących się udzielaniem pomocy mającej na celu poprawę funkcjonowania dzieci po urazach mózgu (600 tys. zł),
- działalność edukacyjna promująca wiedzę o zdrowiu, zasadach zdrowego stylu życia i zapobiegania chorobom społecznym (50 tys. zł),
- program aktywizujący środowiska społeczne do działań związanych z honorowym krwiodawstwem (akcje poboru krwi, pozyskiwanie nowych honorowych dawców krwi), ze szczególnym uwzględnieniem województw: świętokrzyskiego, lubuskiego i opolskiego (600 tys. zł).

Na rok 2009 Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogłosił 8 programów obejmujących różne dziedziny życia kulturalnego i artystycznego. Są wśród nich:

- wydarzenia artystyczne (muzyka, teatr, projekty interdyscyplinarne, sztuki wizualne),

- edukacja kulturalna i diagnoza kultury (m.in. zwiększenie kompetencji społeczeństwa w zakresie odbioru i tworzenia wartości artystycznych i kulturalnych, przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze, wzmocnienie potencjału edukacyjnego domów kultury i bibliotek)
- rozwój infrastruktury kultury (poprawa warunków funkcjonowania placówek zajmujących się działalnością kulturalną),
- dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków, rozwój instytucji muzealnych),
- literatura i czytelnictwo (promocja literatury i piśmiennictwa kulturalnego),
- promocja kultury polskiej za granicą (popularyzacja kultury polskiej za granicą),
- promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury)
- Fryderyk Chopin – przygotowanie obchodów Roku Chopinowskiego 2010.

Ministerstwo Sportu i Turystyki współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie sportów: kwalifikowanego, powszechnego, niepełnosprawnych oraz turystyki.

Do zadań najwyżej dofinansowanych w ramach konkursu na 2009 rok należą m.in.:

- Wytyczanie, znakowanie i odnawianie znakowania szlaków turystycznych w roku 2009: nizinnych pieszych, górskich pieszych, narciarskich i konnych (ok. 201 tys. zł),
- Odnowienie, oznakowanie i promocja Podlaskiego Szlaku Bocianiego jako ponadregionalnego produktu turystycznego łączącego cztery parki narodowe i ścianę wschodnią (ok. 100 tys. zł),
- Kongres Uzdrowisk Polskich „Innowacyjne kierunki rozwoju turystyki uzdrowskiej i lecznictwa uzdrowskiego” (95 tys. zł),
- Opracowanie programu rozwoju produktów turystycznych w województwie łódzkim na lata 2009-2013 wraz z narzędziami wsparcia ich rozwoju w Internecie (94 tys. zł),
- 63. Międzynarodowy Zlot Gwiazdzisty Policji (90 tys. zł),
- Turystyka i edukacja podczas Finału Ogólnopolskiego 10. Szkolnej Giełdy Turystycznej „Przygoda” (ok. 72 tys. zł),
- Ogólnopolskie Forum Młodzieżowych Liderów Turystyki (ok. 73 tys. zł).

Minister Pracy i Polityki Społecznej dysponuje w 2009 r. środkami w wysokości **8. 582 tys. zł** dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym dla :

- stowarzyszeń 6. 800 tys. zł,
- fundacji 982 tys. zł,
- innych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych 800 tys. zł.

Na dotacje dla fundacji i stowarzyszeń realizujących projekty związane z promowaniem i urzeczywistnianiem zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn we wszystkich sferach życia społecznego oraz przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, przekonanie, wiek oraz orientację seksualną zaplanowano 982 tys. zł (w tym dla fundacji – 382 tys. zł oraz dla stowarzyszeń – 600 tys. zł).

Organizacje pozarządowe będą realizować następujące programy:

- 1) Powrót osób bezdomnych do społeczności – poprzez wspieranie inicjatyw społecznych publicznych i pozarządowych podmiotów pomocy społecznej ukierunkowanych na ograniczanie bezdomności (5 000 tys. zł).
- 2) Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi – umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzinom przezwyciężania trudnych życiowo sytuacji (1 500 tys. zł).
- 3) Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – celem programu jest rozwój zatrudnienia socjalnego i promowanie programów aktywnych form pomocy, w tym prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych jako istotnych form reintegracji społecznej i zawodowej beneficjentów pomocy społecznej (300 tys. zł).
- 4) Wspieranie rozwoju spółdzielczości socjalnej – poprzez usługi doradztwa i edukacji jako istotnych form reintegracji społecznej i zawodowej beneficjentów pomocy społecznej (800 tys. zł).
- 5) Program „Świetlica, Praca i Staż – socjoterapia w środowisku gminnym w zakresie organizowania nowych palcówek świetlicowych (800 tys. zł).
- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – w zakresie utrzymania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych (17 940 tys. zł).
- 7) Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO) na lata 2009-2013 – w ramach programu na dotacje dla organizacji pozarządowych przeznaczono 60 240 tys. zł. Realizacja PO FIO ma przyczynić się do zwiększenia aktywności i świadomości obywateli i wspólnot lokalnych,

rozwoju potencjału sektora organizacji pozarządowych oraz zwiększenia zaangażowania sektora na rzecz usług społecznych w zakresie integracji, aktywizacji społecznej i zabezpieczenia społecznego, a także rozwoju polskiego modelu ekonomii społecznej.

**PRACE LEGISLACYJNE NAD
USTAWĄ O ZMIANIE USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW
(druk sejmowy nr 1727)**

19 marca 2009 roku na posiedzeniu sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1727). Krzysztof Więckiewicz dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przedstawił ważniejsze zmiany zaproponowane w nowelizacji (**patrz: str. 5-6 biuletynu**).

W dyskusji nad tym punktem porządku uczestnicy spotkania wyrażali podziękowania za przygotowanie nowelizacji i uwzględnienie w niej opinii wyrażonych przez organizacje pozarządowe oraz stronę samorządową.

Poseł Tadeusz Tomaszewski podniósł kwestię kosztów kwalifikowanych czyli kosztów obsługi zadań. Zaproponował wprowadzenie czytelnych zapisów w aktach wykonawczych do ustawy w tej sprawie, tak aby organizacje swobodnie mogły korzystać z tego środka bez obawy o dowolną interpretację przepisów. K. Więckiewicz poparł ten wniosek.

Poseł Jan Bury poddał pod dyskusję sprawę solidarnej odpowiedzialności finansowej członków zarządu. Zdaniem posła warto by odpowiedzialność ponosił tylko lider organizacji, ma to spowodować większą dbałość o finanse i usprawnić kontrolę finansową organizacji.

Grzegorz Gruca z Polskiej Akcji Humanitarnej zwrócił uwagę, że zdaniem przedstawicieli ministerstwa spraw zagranicznych, niewystarczający wydaje się być zapis ustawowy w sprawie wykorzystania środków budżetowych na pomoc humanitarną za granicą. Roczny tryb wykorzystania środków powinien ulec wydłużeniu.

Joanna Kluzik-Rostkowska zwróciła uwagę na kwestię tzw. „inicjatywy lokalnej” czyli nowej formuły współpracy między samorządami i stowarzyszeniami. Wątpliwości budzi jednak celowość wprowadzenia tej instytucji oraz poszczególne przepisy, które decydują o jej charakterze. Projektodawca zawęził zakres potencjalnej działalności „inicjatywy lokalnej”.

Projektodawca nie zmienił przepisów regulujących funkcjonowanie lokalnych rad działalności pożytku publicznego. Mają one być tworzone fakultatywnie i odgórnie przez organy zarządzające jednostkami samorządu terytorialnego. Zaproponowany model jest odwzorowaniem zasad na jakich funkcjonuje Rada Działalności Pożytku Publicznego (RDPP) przy ministrze właściwym ds. polityki społecznej. Zdaniem Tomasza Schimanka z „Akademii Rozwoju Filantropii” RDPP będzie nadal ciałem słabym i fasadowym. Widzi on także potrzebę zaproponowania uproszczonej księgowości, szczególnie w stosunku do małych organizacji, które nie stać na zatrudnianie księgowych. Ponadto zwrócił on uwagę, że w trakcie prac legislacyjnych zniknęła z projektu formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej podjęła uchwałę o przeprowadzeniu wysłuchania publicznego w sprawie projektu ustawy w dniu 21 kwietnia 2009 r., a w dalszej kolejności podjęcie prac nad projektem ustawy w podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

**INFORMACJA O PRZEBIEGU POSIEDZENIA
PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 07.05.2009R**

Podkomisja na posiedzeniu w dniu 7 maja 2009 r. podjęła prace nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (druk sejmowy nr 1727). Było to pierwsze posiedzenie po wysłuchaniu publicznym poświęconym temu projektowi, które to wysłuchanie odbyło się w Sejmie w dniu 21 kwietnia 2009 r. W posiedzeniu podkomisji brali udział: przedstawiciele rządu, przedstawiciele Rady Działalności Pożytku Publicznego, organizacji pozarządowych, reprezentanci władz samorządowych (z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego Alicja Matuszewska-Nowak, Grzegorz Baranowicz). Stronę rządową reprezentował Jarosław Duda wiceminister pracy i polityki społecznej, Krzysztof Więckiewicz dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w MPiPS oraz Piotr Kałkiewicz wicedyrektor wyżej wymienionego departamentu.

Projekt ustawy zreferował dyrektor Więckiewicz przedstawiając kolejne punkty wraz z interpretacją ministerstwa. Zostały również złożone pisemne stanowiska przedstawicieli sektora pozarządowego i samorządów odnoszące się do niektórych zmian proponowanych w ustawie.

Pytania i uwagi w dyskusji były zgłaszane zarówno przez stronę pozarządową jak i samorządową poczynawszy od art. 2 pkt 1, który otrzymał w projekcie ustawy brzmienie „1) dotacji – rozumie się przez to dotację, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 1 lit. d oraz art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.). Strona pozarządowa zgłaszała postulat aby ten przepis uwzględniał również dotacje inwestycyjne co do dnia dzisiejszego nie jest rozstrzygnięte w prawodawstwie i znacznie utrudnia działalność zarówno organizacjom pozarządowym jak i samorządom. Często nie znajdują one bowiem podstawy prawnej dla dotowania remontów, prowadzenia budów służących pożytkowi publicznemu czy zakupu innych środków trwałych. Ustalono, że strona rządowa przygotowuje propozycję konkretnego zapisu do ustawy, umożliwiającego wykorzystanie dotacji nie tylko na działalność statutową ale także inwestycyjną w ramach zleczanych zadań i projektów. Ożywiona dyskusja jaka w tym punkcie miała miejsce pokazuje, iż jest to istotna kwestia, która wymaga rozwiązań systemowych w celu poszerzenia możliwości realizacji działań pożytku publicznego. W tym samym artykule zaprojektowane zostały jeszcze dwie istotne zmiany. W pkt 3 rządowego projektu dopuszczono możliwość aby wolontariuszem w danej organizacji mógł być jej członek. Z kolei w pkt 4 wprowadzono definicję inicjatywy lokalnej, która to wzbudziła wśród obecnych dyskusję i wątpliwości. Obecni goście z sektora pozarządowego przywołali starszą niż diskutowany projekt ustawy

koncepcję partnerstwa publiczno-społecznego, które byłoby, w ocenie obecnych, bardziej funkcjonalnym rozwiązaniem. Z dyskusji wynikało bowiem, że *inicjatywa lokalna* w świetle obowiązujących przepisów i przepisów projektu ustawy nie daje wiele więcej możliwości działania niż obecny stan prawny i praktyka współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi.

Najgorętsze dyskusje wzbudził art. 3. rządowego projektu UDPP, który redefiniuje pojęcie organizacji pozarządowej. Trzeci sektor jednoznacznie wyraził sprzeciw wobec włączania do definicji organizacji pozarządowej tzw. *spółek non profit*. O ile środowisko pozarządowe skłonne jest zaakceptować możliwość ubiegania się przez spółki typu non profit o status organizacji pożytku publicznego to włącznie spółki do definicji organizacji pozarządowej jako takiej zostało ostro skrytykowane. Tomasz Schimanek z Forum Darczyńców zaproponował aby definicję organizacji pozarządowej pozostawić w niezmienionej formie (tak jak jest ona zapisana w obowiązującej ustawie) natomiast do katalogu organizacji, które mogą ubiegać się o status opp dopisać spółki pod warunkiem, że są to spółki *non profit*. Strona rządowa i członkowie komisji uznali to za pomysł konsumujący intencje ustawodawcy i pozostający w zgodzie z rozumieniem organizacji pozarządowej przez samych zainteresowanych wobec czego zaakceptowali go.

W art. 4 w projekcie rządowym ustawy nastąpiło rozszerzenie katalogu obszarów pożytku publicznego np.: w pkt 26 pomocy Polonii i Polakom za granicą. Generalnie środowisko pozarządowe uznało, że enumeratywne wymienianie i rozszerzanie katalogu obszarów pożytku publicznego może powodować, iż kolejne grupy interesów będą naciskały na dalsze jego rozszerzanie z jednej strony, z drugiej zaś może stwarzać wrażenie, iż jeśli coś nie jest na liście zapisane *expresis verbis* to nie podpada pod działalność pożytku publicznego. Przedstawiciele strony rządowej podzielili tę opinię jednak zdecydowali o pozostawieniu tego katalogu w formie zaproponowanej w projekcie.

W ostatnim omówionym na posiedzeniu podkomisji artykule (art. 5.) poświęconym współpracy administracji publicznej z organizacjami pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, również wprowadzono drobne zmiany korzystając z praktycznych sugestii przedstawicieli trzeciego sektora. Ust. 2 nadano brzmienie „współpraca, o której mowa w ust. 1 (wykreślono w tym miejscu słowo może) odbywa się **w szczególności** (dodano w szczególności) w formach:” Do katalogu możliwości podejmowania współpracy strona pozarządowa chciała dodać również; udzielanie pożyczek rocznych, użyczenie majątku komunalnego, tworzenie centrów wsparcia. Dokładne brzmienie tego artykułu ma zostać zaprezentowane na następnym posiedzeniu podkomisji.

Prace na posiedzeniu zakończono na zmianie 6 polegającej na dodaniu po art. 5 artykułów 5a i 5b. Art. 5a jednak nie spotkał się z przychylną opinią ani partnerów społecznych ani przedstawicieli samorządu. Miał on w intencji projektodawcy być próbą zapisania sankcji dla jednostek samorządu terytorialnego nie wywiązujących się z obowiązku uchwalania rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jednak zaproponowana przez ustawodawcę sankcja w postaci rocznego zastępczego planu współpracy uchwalanego przez wojewodę została skrytykowana. Zdaniem przedstawicieli samorządu rozwiązanie to było by trudne do realizacji z przyczyn merytorycznych i technicznych, z kolei przedstawiciele organizacji pozarządowych uznali je jako zbyt skomplikowane i potencjalnie nieskuteczne.

Przewodniczący podkomisji poseł Tadeusz Tomaszewski zapewnił wszystkich uczestników, iż prace nad projektem będą kontynuowane na posiedzeniach podkomisji w takim wymiarze czasowym jaki będzie potrzebny. Jednak dbając o to aby nie blokować procesu legislacyjnego i doprowadzić do uchwalenia projektu co nieudało się w poprzedniej kadencji parlamentu.

**INFORMACJA O PRZEBIEGU POSIEDZENIA
PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW WSPÓLPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 19.05.2009R**

W dniu 19 maja 2009 r. Podkomisja stała ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi po raz drugi zajęła się rządowym projektem zmieniającym ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (druk sejmowy nr 1727).

Na spotkanie przybyli liczni przedstawiciele organizacji pozarządowych, Rady Działalności Pożytku Publicznego, samorządu i strony rządowej reprezentowanej przez Krzysztofa Więckiewicza dyrektora Departamentu Pożytku Publicznego oraz jego współpracowników.

Posiedzenie w głównej części poświęcone było omówieniu zmian i propozycji, które padły na poprzednim posiedzeniu podkomisji w dniu 7 maja 2009 r. Sejmowi legislatorzy zaprezentowali urobek z poprzedniej dyskusji, w trakcie której okazało się, iż istnieją jeszcze pewne wątpliwości co do sposobu interpretowania niektórych artykułów i praktycznych konsekwencji z tego wynikających. Wobec postulatów partnerów społecznych przewodniczący podkomisji poseł Tadeusz Tomaszewski zaproponował, aby niektóre zagadnienia pojawiły się ponownie na następnym posiedzeniu podkomisji w celu ich ostatecznego rozstrzygnięcia. W związku z powyższym poprosił zarówno stronę rządową jak i pozarządową o przygotowanie konkretnych stanowisk między innymi w następujących kwestiach:

- 1) odnośnie potrzeby umieszczenia w ustawie definicji inicjatywy lokalnej jak i przemyslenia samej definicji (pkt 4).
- 2) doprecyzowanie definicji organizacji pozarządowej (art. 3 ust. 2). Pomimo, iż wyłączono z art. 3 pkt 3 mówiący o spółkach osobowych z definicji organizacji pozarządowej w ustawie, pozostawiono pkt 4 definiujący organizację pozarządową jako „nie przeznaczających przychodów nad kosztami do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.” Taki warunek definicyjny spotkał się z licznymi uwagami partnerów społecznych stąd nie został jednoznacznie rozstrzygnięty ale pozostawiony do przemyslenia do czasu następnego posiedzenia.
- 3) pewne wątpliwości wzbudził pkt 2 w art. 3 ust. 2. w brzmieniu: ”organizacjami pozarządowymi są; pkt 2 niedziałające w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczające nadwyżkę przychodów nad kosztami na realizację celów statutowych” – co również zostało zarekomendowane do przemyslenia na kolejne posiedzenie. Jedną z wątpliwości jest fakt iż przepisy mówią, że gdy nadwyżka zostanie opodatkowana to organizacja może ją przeznaczyć na co

chce. W konsekwencji taki zapis byłby bardziej restrykcyjny niż zapisy w ustawach właściwych.

- 4) do katalogu możliwości podejmowania współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi w Art. 4 ust 1. partnerzy społeczni zaproponowali na poprzednim posiedzeniu podkomisji, dopisanie "udzielanie pożyczek rocznych, użyczanie majątku komunalnego, tworzenie centrów wsparcia". Jednak w tym przypadku strona rządowa nie może już na tym etapie prac tego artykułu zmienić w postulowanym stopniu gdyż miało by to poważne konsekwencje ze względu na inne ustawy. Wobec czego przewodniczący zaproponował ponowne przeanalizowanie tego zagadnienia i rozstrzygnięcie go na następnym posiedzeniu podkomisji.
- 5) zmianę 7 dotyczącą art. 6-8, mówiącą o działalności odpłatnej i nieodpłatnej organizacji pozarządowych postanowiono przedyskutować na następnym posiedzeniu.

Udało się natomiast ustalić rozwiązanie problemu niemożności wydatkowania przez organizację pozarządową dotacji na inwestycje i zakup niektórych środków trwałych. Strona pozarządowa zgłaszała postulat aby ten przepis uwzględniał również dotacje inwestycyjne co do dnia dzisiejszego nie jest rozstrzygnięte w prawodawstwie i znacznie utrudnia działalność zarówno organizacjom pozarządowym, jak i samorządom, które nie znajdują często podstawy prawnej dla dotowania np.: remontów, budów, czy zakupu niezbędnych do realizacji danego zadania środków trwałych, które mogły by służyć pożytkowi publicznemu. Projektodawca przychylił się do tych zastrzeżeń partnerów społecznych i zaproponował rozwiązanie zaczerpnięte z projektu ustawy o sporcie i kulturze fizycznej. Dotacje mają być przyznawane na dotychczasowych zasadach jednak z procentowym zastrzeżeniem do jakiej kwoty projektu środki mogą być wydatkowane na remonty i zakup środków trwałych. Zgodnie z propozycją przewodniczącego nie powinno to być mniej niż we wspomnianej ustawie o sporcie. Taka propozycja spotkała się z dużym poparciem strony pozarządowej.

Długa dyskusja rozgorzała w momencie omawiania propozycji rządowej zmiany polegającej na zapisie o możliwości prowadzenia przez jednostki samorządu terytorialnego centrów wsparcia dla organizacji pozarządowych. Głosy w tej sprawie były podzielone. Padła propozycja umożliwienia samorządom przekazywania prowadzenia tego typu placówek wyspecjalizowanym organizacjom pozarządowym. Choć jednoznaczna decyzja co do tego zapisu nie została jeszcze podjęta to przewodniczący Tomaszewski przychylił się do fakultatywnego zapisu dającego prawo wyboru władzom samorządowym w tej kwestii.

Zmianie 10 w art. 11 ust 4 dotyczącym wyboru zlecenia realizacji zadań publicznych i kryteriów tego wyboru, poświęcone zostało sporo czasu. Intencja ustawodawcy w tym zakresie nie była jasna, po różnych propozycjach i wyjaśnieniach przedstawicieli strony rządowej zdecydowano się pozostawić go tak w postaci pierwotnej. Chodziło głównie o to że ustawodawca zapisał iż wybór ten powinien być „zgodny ze standardami danego zadania” – co miało na celu uniemożliwienie brania pod uwagę wyłącznie kryterium ilościowego/ finansowego (najniższa cena) ale także kryteriów jakościowych (jakość proponowanych usług).

Na koniec została poruszona również istotna - choć znów budzącą kontrowersje części przedstawicieli pozarządowych - zmiana upraszczająca organizacjom pozarządowym inicjowanie i ubieganie się o ogłoszenie konkursu na realizację zadania. W myśl obowiązującej ustawy organizacja występująca z taką inicjatywą musi złożyć pełny wniosek w planowanej ustawie wystarczy oferta, czyli forma bardziej ogólna i prostsza w przygotowaniu.

Przewodniczący zamykając posiedzenie zapowiedział, iż kolejne odbędzie się nie wcześniej niż za miesiąc, wobec czego wszystkie sprawy odłożone do dalszej analizy i namysłu powinny zostać w tym czasie rozstrzygnięte tak aby wypracować konkretne stanowisko na kolejnym posiedzeniu stałej podkomisji ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

**Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi**

Miejsce; Kancelaria Senatu RP, sala 182

Data: 27.05.2009, godz. 14:00 - 16:00

Program:

- 14:00** **przywitanie, słowo wstępu** (Marszałek B. Borusewicz/ Wicemarszałek K. Bochenek)
- 14:05** **mechanizmy wykorzystywania środków z funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej** – dostępność, skuteczność, zasadność finansowania niektórych typów projektów, bariery w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych
Jakub Wygnański – prezentacja
dyskusja
- 14:30** **prace legislacyjne nad zmianą przepisów w zakresie dystrybuowania nawiązek sądowych** (świadczenia orzekane w formie kar dla sprawców wypadków komunikacyjnych w postępowaniach sądowych)
Zbigniew Wrona – podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości,
przedstawiciele organizacji pozarządowych
dyskusja
- 15:15** **relacja z wysłuchania publicznego** w zakresie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
Krzysztof Więckiewicz – dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
dyskusja
- 15:30** **petycje obywatelskie – zmiany w regulaminie Senatu, propozycje organizacyjne i legislacyjne** – senator Mieczysław Augustyn,
informacja przedstawiona przez Annę Pomianowską-Bąk dyrektora Biura Komunikacji Społecznej
dyskusja
- 16:00** zakończenie